

Ekologický právní servis - ochrana životního prostředí a lidských práv

Výroční zpráva 2009

Jsme nezisková, nevládní a nepolitická organizace právníků. Poskytujeme bezplatné právní poradenství a řešíme vybrané případy s rozsáhlým společenským dopadem. Naším cílem je přispět k účinnějšímu vymáhání práv občanů, dodržování předpisů na ochranu životního prostředí, transparentnější veřejné správě a větší odpovědnosti nadnárodních korporací.

Úvodní slovo

Vážení přátelé,

velice Vám děkujeme, že se zajímáte o Ekologický právní servis, nevládní neziskovou organizaci právníků, která se každým rokem zasazuje svou odborností všude tam, kde si silní myslí, že jim jednání na úkor slabších jednoduše projde, kde bezohledností a často i nevědomostí dochází k poškozování hodnot, které by měly být v demokratickém a právním státu nezpochybnitelné.

V tomto krátkém editoriale bych si dovilil popsat stav EPS v uplynulém roce.

Ze zcela obecného hlediska byl rok 2009 primárně rokem nového nalezení půdy pod nohama a zúročením tvrdé a obětavé práce lidí v EPS, díky níž se nám povedlo vymanit se z finanční krize roku 2008. Také podpora našich dárců byla pro nás důležitou vzpruhou, byť v našem rozpočtu dary jednotlivců zatím bohužel nehrají dominantní roli (nicméně doufáme, že se tato situace do budoucna změní). V každém případě jsme konečně získali potřebný čas, abychom se mohli nadechnout a podívat se s odvahou směrem k obzoru, což vedlo k položení základů důležitých změn pro rok následující.

Právě v tomto roce jsme také dokázali zhodnotit dosavadní drobnou práci v Bruselu na tématu korporátní odpovědnosti. Evropská unie ústy viceprezidenta Güntera Verheugena potvrdila, že „je v našem zájmu a v zájmu zabezpečení rovného hracího pole pro (evropské) podnikatele všem připomenout, že lidská práva jsou univerzální a měla by být respektována po celém světě“. A nejen to, zahájila konkrétní kroky směrem k vytvoření legislativního rámce, který by právě tento princip zajistil.

Pozitivně jsme přispěli k českému předsednictví EU, když jsme ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí uspořádali v prostorách Nejvyššího správního soudu mezinárodní konferenci o přístupu k soudní ochraně ve věcech životního prostředí. V Ostravě jsme konečně rozhýbali stojaté vody pokrytectví, kde všichni ví, že žijí v jednom z nejspínavějších míst v Evropě, ale nikdo není ochoten ukázat prstem na hlavní viníky a začít něco dělat. EPS se tohoto nepříjemného úkolu zhostil ve spolupráci s lokálním občanským sdružením Vzduch. Za pomoci odborných analýz a právních kroků jsme ukázali, že je to právě hutní podnik ArcelorMittal, který má na svědomí nejhůře postiženou oblast Radvanic a Bartovic, a dodali jsme tak situaci na Ostravsku nový impuls.

V minulém roce jsme ušetrili další citelný zásah dálničnímu projektu R 52 (spojení Brno – Vídeň), když nám dal Nejvyšší správní soud za pravdu a zrušil územní plán Břeclavska. Díky tomu zase o trochu vzrostla naděje, že prostředky daňových poplatníků nebudou vyplýtvány na nesmyslný projekt, jehož důvodem není nic jiného, než prostavět zbytečné miliardy (nebo snad někdo chce zaplatit 10,5 miliard korun, aby byl ve Vídni o pět minut dříve?). Pomáhali jsme také spotřebitelům a prosadili jsme lepší přístup k soudům. A jako každý rok jsme zodpověděli takřka 900 právních dotazů zdarma, a poskytli ucelenější právní pomoc jednotlivcům i sdružením v jejich snažení ochránit hodnoty nás všech, ať už spojovaných s ochranou životního prostředí či vlády práva a demokratického zřízení. I v roce 2009 jsme svým počínáním prokázali, že máme odvahu společně vítězit.

Dobrý den, Vaše rychlá reakce na můj dotaz mne skutečně hodně potěšila, asi jste lidé na správném místě a tak to má vždy a všude být. Odpověď jako taková mne sice příliš nepotěšila, ale ani nepřekvapila. V každém případě mám teď ve věci jasno. Moc Vám děkuji a přeji mnoho úspěchů.

S pozdravem Jaroslav Vrbíček

Předejít vítězstvím, která jsou prohrou

Od soudů očekáváme, že skutečně ochrání naše práva. V praxi se ale může stát, že se ohradíte proti stavbě, která bude mít nepříznivý vliv na Vaše životní prostředí, a než se soud dostane k projednání, stavba už stojí. Soud Vám následně dá za pravdu, ale stavba již odstraněna nebude, protože stavebník jednal tzv. „v dobré víře“.

Cílem našich legislativních návrhů je, aby investor, pokud by mohlo dojít k nevratnému zásahu do práv občana, musel se stavbou počkat, dokud případ nebude vyřešen. Tento princip ochrany občanů prosazujeme také v případech sporů s finančními úřady nebo při napadení veřejné zakázky.

Naši analýzu s konkrétními legislativními návrhy pod názvem *Předběžné nástroje soudní ochrany jako cesta k posílení její efektivity* si můžete stáhnout na stránkách EPS v sekci Studie a dokumenty.

Velká výzva

Hnutí Duha v kampani Velká výzva prosazuje nový zákon, který závazně stanoví, jak bude Česká republika snižovat exhalace skleníkových plynů o 2 % ročně – krok po kroku, rok po roku. My se na přípravě tohoto nového zákona podílíme v roli právního experta.

Zákon mimo jiné rozhybe investice do moderních zelených řešení jako je zateplování domů, čistá energie, pohodlná veřejná doprava, místní potraviny nebo snadná recyklace.

Pokud využijeme těchto řešení, která se už nyní s úspěchem uplatňují v praxi, můžeme srazit český příspěvek k uhlíkovým exhalacím, závislost na dovozu surovin i enormní účty, jež podniky a domácnosti platí za energii.

Proti nezodpovědnému chování korporací bojujeme na evropské úrovni

Nadnárodní korporace jsou často bohatší než mnohé státy, a proto jim mohou diktovat podmínky vzájemných vztahů. Ačkoliv korporace disponují takovouto silou, jejich právní odpovědnost za porušování lidských práv či devastaci životního prostředí je dosud velmi omezená. Kvůli tomu mohou v zemích s neexistujícími standardy lidských práv či nefungujícím právním systémem beztrápně dosahovat zisku na úkor životních podmínek, zdraví a práv místních obyvatel. Smysluplná řešení je proto nutné prosazovat nejen lokálně, ale také na úrovni mezinárodního práva.

EPS je členem Evropské koalice pro odpovědnost korporací, která usiluje o zakotvení odpovědnosti korporací v právu EU. Právníci programu GARDE vypracovali pro koalici konkrétní legislativní návrhy, které pak byly představeny zástupcům Evropské komise. Považujeme například za nutné, aby korporace pravidelně podávaly zprávu o sociálních a environmentálních dopadech své činnosti. Požadujeme zavedení přímé odpovědnosti mateřských společností za porušování lidských práv a poškozování životního prostředí nejen jejich dceřinými společnostmi, ale také subdodavateli a obchodními partnery, kteří jsou na daných korporacích závislí. Ti, kteří z nezákonných činností profitují, by měli být odpovědní za jejich negativní důsledky.

Cílem našich aktivit je dosáhnout toho, aby korporace, které sídlí v Evropě nebo chtějí obchodovat na evropském trhu, dodržovaly lidská práva a dbaly na životní prostředí nejen na území EU, ale kdekoli na světě. To zároveň prospěje spravedlivé soutěži na evropském trhu, protože za současné situace jsou podnikatelé, kteří se snaží chovat zodpovědně, významně znevýhodňováni.

Přelomovým úspěchem bylo vystoupení Koalice na „Evropském multistakeholderovém fóru“, jež k tématu odpovědnosti korporací proběhlo v únoru tohoto roku. Evropská komise uznala, že je nutné začít odpovědnost korporací vymáhat pomocí právních prostředků. Její viceprezident Günter Verheugen řekl: „Je v našem zájmu a v zájmu zabezpečení rovného hracího pole pro [evropské] podnikatele všem připomenout, že lidská práva jsou univerzální a měla by být respektována po celém světě.“

U příležitosti červnových voleb do Evropského parlamentu jsme připravili českou verzi internetové kampaně, kde mohli voliči prostřednictvím e-mailu vyzvat kandidáty na europoslance, aby se otevřeně zasadili ve prospěch takové EU, která bude klást zájmy lidí a planety před zisky velkých korporací. Více informací můžete získat na stránkách www.electioncampaign.eu a www.corporatejustice.org.

GE Money Auto klame spotřebitele při poskytování leasingu

Silné komerční subjekty mají vliv nejen na životní prostředí. Jejich nezodpovědné chování má často zásadní dopad na zaměstnance a také na spotřebitele. Máte-li někdy problém vyznat se v různých smlouvách, nabídkách, cenách nebo poplatcích, víte, o čem je řeč. Proto se věnujeme také ochraně práv spotřebitelů. Jádro naší činnosti spočívá v řešení těch případů, které mohou vyústit v důležité precedenty.

V roce 2009 jsme se ve dvou instancích zabývali kauzou spojenou se společností GE Money Auto. První z nich byla situace, kdy GE Money Auto poskytovala leasing za nejasných podmínek a dopouštěla se tak klamání spotřebitele, a v druhém případě šlo

o platby za předčasné splacení úvěru, které si GE Money Auto účtovala neoprávněně.

V leasingové smlouvě například nebylo stanoveno z jaké částky se leasing bude vypočítávat, nezahrnovala splátkový kalendář ani informaci o částce, která bude coby ušlý zisk nárokována při odstoupení od smlouvy. Z těchto důvodů jsme se rozhodli na společnost GE Money Auto podat žalobu. Obvodní soud Praha 4 ji sice zamítl, obratem jsme však podali odvolání. Naším cílem bylo zamezit klamání spotřebitele, jež bylo založeno na přesvědčování o výhodnosti úvěru, a tak záměrně podporovalo fenomén života na dluh.

Přestože jsme v první instanci prohráli, považujeme za úspěch, že jsme byli osvobozeni od povinnosti zaplatit vítězné straně náklady. Soud to odůvodnil tím, že v daném případě šlo o žalobu ve veřejném zájmu, kdy je protistrana finančně velmi silná. Díky tomu nebude do budoucna podávání obdobných žalob tolik ohroženo rizikem úhrady soudních výloh. Právě toto riziko spotřebitele mnohdy odrazuje od toho, aby svá práva před soudem bránili.

V druhé instanci jsme byli úspěšnější.

Podle zákona o spotřebitelském úvěru musí úvěrové a leasingové společnosti poskytnout spotřebiteli, který splatí úvěr či leasing předčasně, přiměřenou slevu. Společnost GE Money Auto však požadovala zaplacení dokonce vyšší částky, než kterou by zákazník normálně zaplatil.

Jako zástupci klienta jsme dosáhli rozsudku Městského soudu v Praze, podle nějž musí firma GE Money Auto vrátit svému zákazníkovi poplatky, které po něm požadovala za předčasné splacení leasingu. Označovala je jako tzv. úhradu ušlého zisku.

Od května roku 2010 se spotřebitelé budou moci bránit takovému jednání podstatně lépe.

Vstoupí totiž v účinnost nová, konkrétnější úprava evropské směrnice, která definitivně znemožní úvěrovým společnostem libovolně určovat výši takovýchto poplatků.

Automobilka Hyundai

Nošovická automobilka Hyundai slíbila, že bude v co největší míře využívat železnici namísto kamionové dopravy, a tak zmírnit negativní dopad továrny na životní prostředí. Její dopravně-logistický plán z jara roku 2009 však počítal pouze s 8 % podílem železniční dopravy. Drtivá většina surovin, dílů i hotových automobilů tak bude dennodenně proudit stovkami kamionů po silnicích, které jsou v okolí závodu už tak dost přetížené.

Automobilka Hyundai je jedním z typických příkladů korporace, která se na našem území nechová jako dobrý soused,

přestože se za něj prohlašuje. Pozemky pro stavbu své továrny v Nošovicích získal Hyundai podivným způsobem za značné asistence politiků. Lidé, kteří se odmítali vzdát své půdy, byli k prodeji nakonec přesvědčeni anonymní pohrůžkou smrti. Výstavba továrny se neobešla bez porušování zákonů, a také za současného provozu Hyundai porušuje závazky plynoucí mu z Deklarace porozumění. Spokojení nebyli ani zaměstnanci automobilky, kteří v prosinci stávkovali proti porušování svých pracovních práv.

Již v roce 2008 jsme upozorňovali na to, že Hyundai může ohrožovat kvalitu vody instalací nedostatečných odlučovačů ropných látek v rozporu s vydanými povoleními a že neprovedl krajinářské úpravy svého výrobního areálu podle požadavků Deklarace porozumění, a zasahuje tak do beskydské krajiny více, než je nutné. Protože Hyundai odmítal své závazky přes naše opakované urgencye splnit dobrovolně, vznesli jsme proti automobilce dvě žaloby, jejichž cílem je přimět automobilku, aby své závazky řádně splnila.

Staví ČEZ předražené elektrárny?

ČEZ si narychlo přijatým zákonem nechává od státu proplatit nutné investice do ekologických opatření ve výši desítek miliard. Přitom plánuje modernizovat svou nejspínavější elektrárnu Pruněřov II málo účinnou technologií, nejméně čtvrtstoletí v ní plynout uhlím a vypouštět zbytečné emise nejen skleníkových plynů.

Svůj záměr obejít při modernizaci Pruněřova evropské i české předpisy ČEZ mimo jiné zdůvodňuje tím, že by použití účinnějších technologií příliš prodražilo vyrobenou elektřinu. Obligátní hrozba ČEZu zdražením není ani tentokrát doložená žádnou ekonomickou analýzou. Projekt nemohou z ekonomického hlediska posoudit ani orgány státní správy, které jej hodnotí. Vedle toho se zdá, že ČEZ běžně staví své elektrárny předražené.

Technologie navrhovaná ČEZem pro Pruněřov – a v současné době již stavěná v Tušimicích – je na úrovni 80. let minulého století a dosahuje účinnosti pouze kolem 38 %. V Německu se však již od přelomu tisíciletí staví hnědouhelné elektrárny s účinností nad 43 %, které využívají nadkritické parametry páry a vyžadují proto kvalitnější a odolnější materiály.

Jak jsme zjistili, přepočtené náklady na 1 GW výkonu jsou u nových německých elektráren až o třetinu nižší, než u elektráren s podkritickými parametry bloku a nedostatečnou účinností, které u nás staví nebo hodlá stavět ČEZ. Že by i v případě našich elektráren platila paralela s předraženými českými dálnicemi? V kampani „Pohoda ČEZ – včerejší technologie již dnes“ se snažíme zastavit nezodpovědný projekt modernizace hnědouhelné elektrárny Pruněřov II, který by způsobil nejen neefektivní využití uhlí, ale také zbytečně vyšší emise skleníkových plynů i dalších zdraví škodlivých látek.

Zároveň považujeme za důležité upozorňovat na některé souvislosti, z nichž vyplývá, že bezohlednost projektů ČEZu k ochraně životního prostředí je pravděpodobně pouhou špičkou ledovce. Dodavatelem zařízení pro Pruněřov II má být totiž stejně jako pro Tušimice a Ledvice firma Škoda Power, jejímž vlastníkem je mezinárodní finanční skupina Appian Group se sídlem v Lichtenštejnsku. Appian Group sice obchoduje se státem, ale nemá jasnou vlastnickou strukturu. Škodovku koupil v době, kdy byl jejím ředitelem právě Martin Roman.

Více na www.pohodacez.cz

Kulatý stůl s ArcelorMittal

Dne 30.11.2009 se zástupci ArcelorMittal Ostrava poprvé sešli se zástupci občanů Radvanic a Bartovic, aby společně jednali o opatřeních, která zlepší katastrofální stav ovzduší v této lokalitě.

Setkání proběhlo za účasti odborníků z VŠB a zástupců samosprávy. Cílem občanského sdružení „Vzduch“ bylo mimo jiné dosáhnout dohody, která by obsahovala závazky ArcelorMittalu realizovat opatření vedoucí k zásadnímu a předvídatelnému zlepšení ovzduší v Radvanicích a Bartovicích.

Zástupci ArcelorMittal nejprve jakoukoliv dohodu s občany rezolutně odmítli s poukazem na to, že závaznost svých slibů budou zajišťovat prostřednictvím integrovaných povolení vydávaných krajským úřadem. Následně přednesli, dle jejich slov, kompletní výčet opatření, kterými společnost plánuje zlepšit stav ovzduší v okolí svého závodu do roku 2012.

Konkrétně se jedná o odprašení obou aglomerací, odsíření tepelárny a dále několik již realizovaných kroků jako jsou uzavření halý ocelárny, odprašení dělení slitků, zakrývání vozů převážejících strusku, čistící vůz Mýval pro Radvanice a Bartovice atd. Všechna tato dodatečná opatření mohou, při nezměněném objemu výroby v hutích a podle odhadů ArcelorMittal, znamenat celkové snížení prašnosti v Radvanicích a Bartovicích o cca 5 – 7 µg/m³. To je podle odhadů přibližně 14% z množství, kterým ArcelorMittal k prašnosti přispívá.

Vzhledem k celkové úrovni prašnosti, velkému počtu dní s krátkodobými extrémy (typicky při inverzi) a vysokou zátěží dalšími látkami jako jsou benzo(a)pyren a arsen je však jasné, že ArcelorMittalem plánované investice problém v Radvanicích – Bartovicích nevyřeší.

Brněnská výzva a ZÚR JMK

Jihomoravský kraj v současné době připravuje zcela klíčový dokument, tzv. Zásady územního rozvoje (ZÚR JMK), který bude určovat jeho budoucí směřování ve využití území. Prakticky se jedná o územní plán celého Jihomoravského kraje. Návrh tohoto dokumentu obsahuje řadu záměrů, které jsou částí veřejnosti vnímány jako velmi kontroverzní, konkrétně např. silnici R43 přes Brno, silnici R52 na Vídeň přes Mikulov, odsun Brněnského nádraží či téměř 900 ha nových, nevhodně umístěných průmyslových zón.

Některé z uvedených záměrů jsou kritizovány pro plýtvání veřejnými prostředky, nekoncepční přípravu nebo nezákonnost. Další projekty se mají dotknout zdravého životního prostředí tisíců lidí. Po schválení ZÚR JMK budou mít jihomoravské obce povinnost ve svých územních plánech pro tyto projekty vymezovat plochy, a to i kdyby s jejich umístěním ve svém katastru nesouhlasily.

Z tohoto důvodu skupina více než dvaceti nevládních organizací, několika obcí, odborníků a aktivních občanů v tzv. Brněnské výzvě požádala Jihomoravský kraj, aby zahájil veřejnou diskusi o kontroverzních stavbách obsažených v návrhu Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje již v této fázi přípravy.

Cílem tohoto požadavku je, aby se našlo řešení, které bude akceptovatelné pro obě strany a aby se předešlo budoucím konfliktům a prodlužování přípravy jednotlivých záměrů. Včasná aktivní spolupráce veřejnosti, obcí, dotčených orgánů státní správy a krajského úřadu může mnohdy zabránit pozdějšímu vzniku vleklých kauz s negativními dopady jak na občany, tak i na rozvoj Jihomoravského kraje. Zároveň usnadní přijetí takového územního plánu, který bude pro veřejnost mnohem přijatelnější, a proti kterému bude mnohem méně protestů.

„Pokud se některé z kontroverzních projektů podaří nakonec vybudovat, následky na krajině, přírodě a zdraví lidí by v mnoha případech mohly být velice drastické.“, uvádí Mgr. Libor Jarmič, právník Ekologického právního servisu. *„Domníváme se, že při přípravě uvedených kontroverzních záměrů by měla být zajištěna včasná a efektivní účast veřejnosti. Proto se snažíme zapojit veřejnost již ve fázi, která bude s velkou pravděpodobností opravdu rozhodující.“* dodává. *„Napovídají tomu i naše zkušenosti z příprav Politiky územního rozvoje.“*

Ekologický právní servis dne 4. 11. 2009 předal Brněnskou výzvu řediteli krajského úřadu Ing. Bc. Jiřímu Crhovi a vedoucí odboru územního plánování Ing. arch. Evě Hamřlové.

Územní plán Břeclavska a silniční spojení Brna s Vídní

Rozsudek Nejvyššího správního soudu: zbytečný projekt rychlostní silnice R52 Brno – Mikulov zmizí z územního plánu

Stavba R52 je připravována v rozporu se zákonem. Potvrdil to svým rozhodnutím z 25. listopadu Nejvyšší správní soud, když na základě požadavků občanů a obcí Jihomoravského kraje zrušil územní plán Břeclavska právě kvůli špatně připravenému projektu R52. „Je zřejmé, že se kraj dopustil naprosto zásadních pochybení, když soud považoval za nutné zrušit územní plán jako celek. Rozhodnutí soudu znamená, že není možné v přípravě stavby R52 dále pokračovat,“ uvádí právní zástupce žalobců Pavel Černý z Ekologického právního servisu.

“Přestože vedení kraje vědělo o kritice stavby ze strany ombudsmana i Nejvyššího kontrolního úřadu, tvrdošijně pokračovalo v její přípravě. Tato nezodpovědnost se mu vymstila. Za škody, které obhajoba nezákonného územního plánu způsobila, nese odpovědnost vedení kraje, především radní pro územní plánování Anna Procházková”, dodává Černý.

Podle dostupných údajů z odborných studií znamená pro brněnské řidiče směřující do Vídně breclavská varianta cestu delší o 2-5 minut jízdy. Pro daňového poplatníka ovšem úsporu v řádu miliard. Cena breclavské varianty (čtyřpruhový obchvat) je odhadovaná na 7,5 mld. Kč. Naproti tomu cena mikulovské varianty se pak pohybuje okolo 10 mld. Kč a navíc je nutné k ní připočítat cenu za dvoupruhový obchvat Břeclavi, se kterým se v tomto případě počítá

Krom toho by výstavba R52 navíc vyvolala potřebu dalších dopravních staveb v oblasti brněnské aglomerace, kam by přivedla dálkovou tranzitní dopravu z Polska a Rakouska, včetně výstavby tzv. JZ a JV tangent. To by znamenalo následnou investici v řádu dalších desítek mld. Kč.

Poradna

Poradna EPS již 14 let bezplatně pomáhá občanům hájit svá práva nebo bránit ničení životního prostředí. Odpovídáme na dotazy, poskytujeme konzultace, vysvětlení a vzory podání osobám z řad široké veřejnosti a z řad ekoporaden a dalších neziskových organizací, tedy klientům, kteří vyhledají naši pomoc v otázkách souvisejících s problematikou ochrany životního prostředí. V roce 2009 jsme zodpověděli celkově 878 dotazů.

Pokud se po konzultaci s námi klient rozhodne vložit svou energii a čas do řešení problému, většinou jej čeká hodně práce, která má navíc, vzhledem k obecně špatné vymahatelnosti práva u nás, často velmi nejistý výsledek.

Každá aktivita občanů, která připomíná našim voleným zástupcům, že jsou tu od toho, aby hájili zájmy lidí, má podle nás smysl. Pomáhá totiž kultivovat fungování právního státu a rozvíjet občanskou společnost.

Konkrétním případem může být případ Běchovice, v němž Poradna poskytla bezplatné právní poradenství tamnímu občanskému sdružení Zdravé životní prostředí Praha – Běchovice. To se na nás obrátilo začátkem roku 2009 kvůli vydanému územnímu rozhodnutí na stavbu silničního okruhu kolem Prahy, ve kterém bylo vyhlášeno tzv. ochranné hlukové pásmo, jež mělo legalizovat jinak protiprávní překračování limitů hluků z dopravy.

Občanskému sdružení jsme poradili, aby u Ministerstva zdravotnictví žádali přezkum stanoviska Krajské hygienické stanice, které je podkladem územního rozhodnutí. Sdružení na základě naší argumentace uspělo a ministerstvo změnilo stanovisko Krajské hygienické stanice na nesouhlasné a Ministerstvo pro místní rozvoj na základě toho územní rozhodnutí zrušilo a věc vrátilo na magistrát k novému projednání.

Občané tak svou včasnou a efektivní reakcí dosáhli korekce špatného postupu úřadů a ochránili sebe i své spoluobčany před nadměrným hlukem z dopravy.

Kromě konkrétní právní pomoci klientům pořádáme také řadu seminářů a školení, jak pro širokou veřejnost, tak pro neziskové organizace či zástupce samospráv a státní správy a zároveň se podílíme i na výuce práva na vysokých školách, která je koncipována jako tzv. právní kliniky, což znamená, že studenty učíme problematiku práva životního prostředí a souvisejících témat na našich případech s využitím zkušeností a znalostí nabytých v praxi.

Poradna zajišťuje provoz internetových stránek (<http://www.eps.cz/cz2050399pg/programy/>), kde aktualizujeme materiály a vytváříme nové na témata nejvíce žádaná klienty.

V neposlední řadě se Poradna zabývá prací s dobrovolníky – studenty a mladými právníky, kteří pod vedením zkušeného právníka zpracovávají právní analýzy, odpovědi na jednotlivé dotazy Poradny či přehledy judikatury a získávají tak zkušenosti a zvyšují si kvalifikaci v oblasti práva zaměřeného na ochranu životního prostředí jako veřejného zájmu, lidských práv, zvyšuje se jejich povědomí o občanské společnosti a věcech veřejných. Pomáháme z nich vychovat odborníky v těchto důležitých oblastech práva.

Mezi úspěchy Poradny patří také první cena pro Markétu Višinkovou v národním kole mezinárodní soutěže „Země žen 2009“, kterou pořádá Nadace Yves Rocher-Institut de France. Nadace oceňuje ženy, které se dlouhodobě zasazují o zlepšení životního prostředí.

Lidé v EPS v roce 2009

Jaroslava Al-Khatib
administrativa

Jana Benešová
administrativa

Mgr. Šárka Nekudová
organizační ředitelka,
t. č. na mateřské dovolené

Mgr. Jana Koukalová
právníčka,
t. č. na mateřské dovolené

Eva Kozinská
ekonomka

Mgr. Pavel Doucha
právník

Mgr. Martin Fadrný
vedoucí programu
Právo životního prostředí,
člen Výkonného výboru

Bc. Eliška Bartošová
PR

Mgr. Libor Jarmič
právník

Mgr. Pavel Franc
vedoucí programu GARDE,
člen Výkonného výboru

Mgr. Filip Gregor
právník

Mgr. Jan Šrytr
právník

Mgr. Jiří Nezhýba
právník

Mgr. Sandra Podskalská
právníčka

Mgr. Jana Kravčíková
právníčka

Mgr. Barbara Kubátová
právníčka,
t. č. na mateřské dovolené

Mgr. Karolína Klanicová
právníčka

Ing. Stanislav Kutáček
finanční ředitel

Mgr. Radek Motzke
právník

Mgr. Pavel Černý
právník

Bc. Filip Švrček
organizační ředitel

Mgr. Markéta Višinková
vedoucí Právní poradny

Mgr. Vendula Zahumenská
právníčka,
t. č. na mateřské dovolené

Mgr. Jana Tomášková
organizační ředitelka

Mgr. Josef Karlický
právník

Studenti práv, kteří nám pomohli v roce 2009

Veronika Hofírková
Radan Šafařík
Katarína Kočanová
Petr Bouda
Jana Poljaková
Hana Adamová
Jan Handlíř
Veronika Hejnová
Zdeňka Novotná

Iva Kučerová
Libor Jarmič
Martin Eliášek
Karolína Klanicová
Vojtěch Mihalík
Linda Janků
Eva Pavlorková
Alena Kristková
Radka Singovská

Jan Musil
Alena Kyseláková
Lenka Polachová
Alexandra Mateášková
Jan Plšek
Lucie Boledovičová
Elena Barbiriková
Michaela Dumbrovská
Ondřej Ručka

Tomáš Krivský
Pavína Adamíková
Magdaléna Navrátilová
Jolana Taberyová
Kristýna Špalková
Pavla Bradáčová
Andrea Beková
Michaela Dědková
Ondřej Gažovič

EPS Vám za Vaši pomoc velmi děkuje.

Publikační činnost

Články v odborných právních časopisech

- **Politika územního rozvoje a územní plánování v krajích**, Vendula Záhumenská, Správní právo č. 2/2009
- **Practical application of Article 9 of the Aarhus Convention in EU countries – comparative remarks**, Pavel Černý, ELNI Review 2/2009
- **Mezinárodní konference o aplikaci Aarhuské úmluvy v praxi**, Pavel Černý, Časopis pro právní vědu a praxi, 3/2009

Články Moderní obec

- **Kopie zápisu ze schůze rady obce**, Jana Kravčíková, MO 7/2009
- **Hrozí za nezákoně spalování odpadu sankce?**, Vendula Záhumenská, MO 7/2009
- **Podmínky kácení a vysazování dřevin podél silnic**, Linda Janků, MO 9/2009
- **Vystoupení na zasedání zastupitelstva**, Jana Kravčíková, MO 11/2009

Články Via Iuris

- **K nálezu Ústavního soudu ve věci územního plánu Břeclavska**, Pavel Černý, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=255
- **Lesk a bída územního plánování v Česku**, Pavel Doucha, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=257
- **Nový komentář k zákonu o předcházení ekologické újme a o její nápravě je na světě**, Pavla Komínková, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=259

- **ČEZ se svým projektem rekonstrukce elektrárny Prunéřov narazil**, Jiří Nezhyba, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=261
- **V Brně proběhla mezinárodní konference o přístupu k soudní ochraně ve věcech životního prostředí**, Pavel Černý, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=262
- **Popíchli jsme kandidáty na europoslance**, Jiří Nezhyba, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=263
- **Kontrolní závěry NKÚ potvrdily nevhodnost stavby R52**, Libor Jarmič, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=265
- **Soudní přezkum územních plánů jako opatření obecné povahy – vybrané otázky**, Karolína Klanicová, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=266
- **EK kritizuje přípravu R52: územní plán Břeclavska byl schválen v rozporu se směrnicí**, Pavel Doucha, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=270
- **ČEZ by měl v elektrárně Prunéřov II použít nejlepší dostupnou technologii**, Jiří Nezhyba, www.viaiuris.cz/index.php?p=msg&id=274

Důležité analýzy

- **SEA and the traffic infrastructure in CR**, http://aa.ecn.cz/img_upload/98a9a0fe3779d35f22dc8d93fe87df89/sea_wp07_czech_final_analysis_1_web.PDF
- **Předběžné nástroje soudní ochrany jako cesta k posílení její efektivity**, http://aa.ecn.cz/img_upload/98a9a0fe3779d35f22dc8d93fe87df89/Analyza_predbezne_nastroje_EPS_1.pdf

Další činnost

Zpráva EPS

Od června 2008 vydáváme Zprávu EPS. Jedná se o informační prospekt s půlroční periodicitou, ve kterém informujeme veřejnost o našich nejdůležitějších kauzách a případech, úspěších a o celkové činnosti Ekologického právního servisu. Čtenáři se tak mají možnost dozvědět, jakými společenskými problémy se zabýváme, a jak přispíváme k jejich vyřešení. I díky Zprávě EPS pomáháme rozvíjet občanskou společnost.

Zpráva je periodikum registrované na Ministerstvu kultury ČR.

Sítě neziskových organizací, v nichž působíme

- mezinárodní síť E-LAW (Environmental Law Alliance Worldwide)
- federace EEB (European Environmental Bureau)
- asociace českých nevládních ekologických organizací Zelený kruh
- mezinárodní síť OECD Watch
- mezinárodní síť Justice & Environment (J&E)
- koalice ECCJ (European Coalition for Corporate Justice)
- mezinárodní iniciativa Global Action on Arcelor Mittal
- síť ekologických poraden STEP

- síť environmentálních center Krasec
- síť Jihomoravských ekoporaden
- sdružení Dopravní federace

Vzdělávací programy, které jsme organizovali

- výuka práva na v rámci projektu „Ekoinkubátor“ na FSS MU
- podíl na výuce práva na Právnické fakultě MU
- poskytování praxí studentům práv – za rok 2009 to bylo 34 studentů

Konference a semináře, kterých jsme se zúčastnili

- „Svobodný přístup k informacím“, seminář pořádaný Justiční akademií v Praze
- **Mezinárodní konference o přístupu k soudní ochraně ve věcech životního prostředí**, pořádaná MŽP, NSS, EPS a PILA v Brně, www.mzp.cz/cz/vysledky_mezinarodni_konference
- „Aktuální problémy správního řízení“, seminář pořádaný Justiční akademií a NSS v Kroměříži
- **Seminář pro investory ve větrné energetice**, pořádaný Českou společností pro větrnou energii

Dobrý den, ani jsem ještě nestačil poděkovat za pomoc! Jsem rád, že ještě existuje nějaká šance se dovolat práva.

Jan Vrána

Dobrý den - jste úžasní, jste skvělí! Za vaše odpovědi jsme hrozně vděční. Oceňujeme velmi i vzory návrhů různých dokumentů ke stažení - to je prostě bomba! Jsme sice bez peněz, ale jistě nějakou finanční podporou vás podpoříme - to, co děláte je dar z nebes. Mějte se hezky, ať se vám daří a ať vás tato činnost neomrzí! To by bylo, věřte nám, neštěstí.

*Se srdečnými pozdravy za Sdružení občanů a přátel Čachnova
i za sebe Jindřiška Sábliková*

Finanční zpráva

NÁKLADY	Kč
kancelářské potřeby (vč. provozu kopírky)	215 811
literatura a periodika	35 722
provozní režie (energie a opravy)	172 980
cestovné	330 509
náklady na komunikaci (vč. poštovní)	316 799
tisk, kopírování, propagace	353 773
nájem	382 228
právní služby a poplatky	215 684
posudky, expertízy	254 281
překlady a tlumočení	57 842
školy a semináře	117 266
software	91 399
mzdové náklady	4 975 859
odvody daňové, sociální a zdravotní	1 373 302
dary	39 307
bankovní poplatky	17 886
ostatní (kurz. ztráty, penále, reprezentace)	177 654
CELKEM VÝDAJE	9 128 302

PŘÍJMY	Kč
vlastní činnost	600 019
dotace z veřejných rozpočtů a rozpočtu EU	
– Evropský sociální fond + MPSV – OP LLZ	263 632
– Evropský sociální fond + MŠMT – OP VK	85 440
– Státní fond životního prostředí ČR	732 443
– EEA a Norské Granty (NROS)	258 784
– Ministerstvo životního prostředí ČR	767 581
– Evropská komise (EUROPE AID)	577 959
dotace od nadací a občanských sdružení	
– European Climate Foundation	1 657 452
– Open Society Fund Praha	579 450
– Open Society Institute	1 298 231
– Nadace Partnerství	272 196
– International Visegrad Fund	101 484
– Isvara Foundation	234 991
– Trust for Civil Society in CEE	114 079
– Batory Foundation	234 549
– The Joseph Rowntree Charitable Trust	205 690
– drobné granty a dotace	173 180
dary fyzických a právnických osob	416 933
kreditní úroky	23 622
ostatní (kurzové zisky, přefakturace, fondy)	407 690
CELKEM PŘÍJMY	9 005 406
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	-122 896

Výrok auditora

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena členskou schůzí občanského sdružení Ekologický právní servis

Zpráva o ověření účetní závěrky

Ověřili jsme příloženou účetní závěrku občanského sdružení Ekologický právní servis, tj. Rozvahu k 31.12.2009, Výkaz zisku a ztráty a Přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných účetních metod. Údaje o občanském sdružení Ekologický právní servis jsou uvedeny v Příloze této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Za sestavení účetní závěrky a věrné zobrazení předmětu účetnictví a finanční situace v této účetní závěrce v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán občanského sdružení Ekologický právní servis. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním účetní závěrky a věrným zobrazením předmětu účetnictví a finanční situace v této účetní závěrce tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situací přiměřené účetní odhady.

Odpovědnost auditora

Naši úlohou je vydat na základě provedení auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlížejí k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení účetní závěrky a věrné zobrazení předmětu účetnictví a finanční situace v této účetní závěrce. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domníváme se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace občanského sdružení Ekologický právní servis k 31.12.2009 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok 2009 v souladu s českými účetními předpisy.

BVM Audit s.r.o.
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
osvědčení KAČR č. 277

V Praze, dne 7. června 2010

Děkujeme našim donorům

CEE Trust

- Improving Accountability, Public Participation, Access to Justice and NGO Support in 2006
- ProBono centrum (prostřednictvím PILA)
- Planning and Financing Highway Projects in the CR: A Call for Action (prostřednictvím Dopravní federace)

Nadace Partnerství

- Právní program EPS – účinnější právní ochrana životního prostředí
- Zapojování veřejnosti do případů řešených EPS
- Efektivní účast veřejnosti v územním plánování
- Posílení odborných kapacit místních aktivistů, zkvalitňování poskytovaného poradenství

Open Society Fund

- Vymahatelnost práva, strategická litigace, nenadační fundraising
- Monitoring a kontrola projektů zahraničních investorů podpořených investičními podniky

Open Society Institute

- Bringing the Unaccountable to the Roundtable

Ministerstvo životního prostředí

- Poskytování bezplatného právního poradenství v oblasti ochrany ŽP – zlepšení kvality a dostupnosti
- PMS – nový systém zapojení veřejnosti do ochrany ovzduší
- Mezinárodní konference o praktických aspektech Aarhuské úmluvy

Joseph Rowntree Charitable Trust

- Exploring Legal Options to Improve Corporate Accountability at EU Level
- Public Interest Lawyers for Corporate Accountability Reform

Magistrát města Brna

- Poskytování bezplatného právního poradenství v oblasti ochrany ŽP v Brně
- Udržení a zlepšení materiálně technického a odborného zázemí pro praktikanty – studenty práv

Batory Foundation

- (Un)sustainable Transport Policy (prostřednictvím Dopravní federace)

Státní fond životního prostředí

- Systematické právní poradenství, vzdělávání a osvěta na celostátní úrovni
- Síť environmentálního poradenství v Jihomoravském kraji
- Poradenství – metody, příklady, certifikace

Via Vitae

- Nebe nad Ostravou
- Monitoring dopravy související s provozem závodu společnosti Hyundai Motor Manufacturing Czech v Nošovicích

Isvara Foundation

- Legal Promotion of Corporate Accountability in CO2 Issues

European Climate Foundation

- Litigation Against ČEZ Group and its Conventional Brown Coal-fired Power Plants

International Visegrad Fund

- Aarhus Convention in Practice – the NGOs' Perspective

Evropská komise - Europe Aid

- Enhancing EU Business

Finanční mechanismus EHP (NROS)

- Zapojte se SMSkou!
- Legislativní centrum environmentálních NNO

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- Inkubátor environmentálních podnikatelských záměrů (prostřednictvím FSS MU)

Ministerstvo práce a sociálních věcí

- Vzdělávání a rozvoj odborných znalostí a kompetencí zaměstnanců NNO
- Sledování rodinného a pracovního života zaměstnanců NNO

U.S. Department of State

- Wind Energy

Děkujeme i všem ostatním, kteří v roce 2009 jakoukoliv formou EPS podpořili.

Hájíme práva těch, na jejichž ochranu stát zapomíná. Jsme skupina právníků, jež věří, že v demokratické společnosti nelze potřeby a přání jedněch vykoupit porušováním práv těch druhých. Rovnost občanů před právem je veřejným zájmem, který hájíme. Zdraví a příznivé životní podmínky lidí jsou předpokladem zdravé společnosti, o kterou usilujeme.

Mnohokrát děkujeme všem, kteří nás podpořili a podporují. Jsme nevládní, nezisková organizace a naše činnost je závislá na podpoře veřejnosti. Pokud se Vám zdá naše práce prospěšná, zvažte prosím, zda nám můžete pomoci.

Ekologický právní servis / Environmental Law Service
Dvořákova 13, 602 00 Brno, Czech Republic
Tel: +420 545 575 229 / Fax: +420 542 213 373

Příběnická 1908, 390 01 Tábor
Tel: 381 253 904 / Fax: 381 253 910
E-mail: tabor@eps.cz

IČO 65341490
Číslo účtu: 471298763/0300

www.eps.cz

Kontakt na Poradnu EPS

EPS Brno
Dvořákova 13
602 00 Brno
tel.: +420 545 575 229
fax: +420 542 213 373
e-mail: poradna@eps.cz

Poradna EPS v Brně je otevřena pro veřejnost:
pondělí: 13.00–18.00
středa: 9.30–13.30
pátek: 9.00–12.00

www.responsibility.cz

www.hluk.eps.cz

www.sedlakjan.cz

www.pur.eps.cz

www.cenadalnic.cz

www.nebenadostravou.cz